College van Gedeputeerde Staten
Statenbrief

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Ruimte, Groen en Water

DATUM	13-12-2018	REFERENTIE	Leo Janssen
ONS NUMMER	81C15C2A	DOORKIESNUMMER	06 - 24694499
NUMMER PS	2019RGW16	E-MAILADRES	Leo.janssen@provincie-Utrecht.nl
BIJLAGE	-	PORTEFEUILLEHOUDER	Maasdam-Hoevers

Onderwerp Statenbrief: Wijziging werkwijze programma Agenda Vitaal Platteland

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Aanleiding
In onze brief van 26 juni 2018 aan uw Staten over de werkwijze binnen het Agenda Vitaal Platteland (AVP), hebben wij u geïnformeerd over het gezamenlijk advies dat is gegeven door twee advocatenkantoren inzake governance, het om niet beschikbaar stellen van provinciale medewerkers aan en de wijze van financiering van de twee gebiedscommissies binnen AVP. Ook bent u in deze brief geïnformeerd over het proces dat is gestart om te komen tot een herijking van de samenwerking met de AVP-gebiedscommissies, opdat deze weer doelmatig, rechtmatig en toekomstbestendig is. Inmiddels hebben wij een besluit genomen om de huidige werkwijze binnen het AVP te wijzigen met ingang van 1 januari 2019.

Voorgeschiedenis
Voor de volledigheid vatten we hier nog in essentie samen wat in de vorige Statenbrieven van 22 mei en 26 juni jl. is opgenomen.

AVP draagt voor een belangrijk deel zorg voor de realisatie van het beleid voor het landelijk gebied, waaronder de (internationaal verplichte) natuuropgaven, recreatieve voorzieningen, herstel cultureel erfgoed en landbouwstructuurversterking. In de sturingsfilosofie voor AVP is bewust gekozen voor een integrale werkwijze, samen met onze partners in de gebieden. Deze sturingsfilosofie is door uw Staten vastgelegd in onder meer het Kaderdocument AVP (2011) en nogmaals bevestigd in het Meerjarenprogramma AVP 2016 — 2019. De samenwerking met de gebieden krijgt invulling via door de provincie benoemde gebiedscommissies. Zij adviseren over de gebiedsgerichte uitvoering van het meerjarenprogramma en beschikken over een programmabureau voor ondersteuning bij deze advisering en voor de uitvoering. In de huidige AVP-periode (2016 — 2019) werken we met twee gebiedscommissies: Oost en West. De werkwijze heeft zijn vruchten afgeworpen. De werkwijze is een voorbeeld hoe invulling kan worden gegeven aan participatie en co-creatie.
Sinds de start van het AVP werkt de provincie met subsidies voor de gebiedscommissies. Uit provinciaal onderzoek blijkt dat, gezien de huidige wetgeving en jurisprudentie, het risico bestaat dat een deel van deze

subsidies, door de mate van inhoudelijke sturing van de provincie gericht op doelbereik, in materiële zin moeten worden beschouwd als het verstrekken van overheidsopdrachten.

We hebben twee advocatenkantoren gevraagd om met een gezamenlijk advies te komen over de door ons geconstateerde mogelijke knelpunten binnen de keten van het AVP ten aanzien van rechtmatigheid en governance. In dit advies constateren de advocaten knelpunten rondom governance, het om niet beschikbaar stellen van provinciale medewerkers en de wijze van financiering van de gebiedscommissies.

De advocaten geven aan dat voor het inhoud geven aan de adviesrol van de gebiedscommissies, als adviescommissies ex artikel 82 Provinciewet, het om niet beschikbaar stellen van medewerkers en 'wijze van financiering' rechtmatig is. De provincie kan hiervoor dus subsidie verlenen én medewerkers om niet beschikbaar stellen. De uitvoeringsrol is echter géén onderdeel van de wettelijke taak van de gebiedscommissies. Hier knelt het. Om binnen de AVP-keten tot een heldere taakverdeling en een goede governance (verdeling van rollen en verantwoordelijkheden) te komen wordt geadviseerd de (wettelijke) adviserende en de uitvoerende taken te ontvlechten.

Naar aanleiding van bovenstaand advies hebben wij opdracht verstrekt voor een herijking van de werkwijze tussen de provincie en de gebiedscommissies, met als doel te komen tot een werkwijze waarbij de rechtmatigheidsrisico's geborgd zijn, waarbij de governance aansluit bij de doelstellingen van de provincie en die tevens recht doet aan de sturingsfilosofie zoals die door u is vastgesteld in onder meer het Kaderdocument AVP (2011) en nogmaals bevestigd in ontvlechten. het Meerjarenprogramma AVP 2016 — 2019.

Essentie / samenvatting:

Afgelopen periode is samen met de gebiedscommissies gekeken hoe we de noodzakelijke aanpassingen kunnen doorvoeren en we tegelijkertijd recht doen aan de huidige AVP sturingsfilosofie en aan de meerwaarde en betekenis van de gebiedscommissies bij de totstandkoming en realisatie van AVP doelen en projecten.
Deze exercitie heeft geleid tot de navolgende wijzigingen:

- Het opdrachtgeverschap voor de provinciale projecten met een afdwingbare prestatie komt weer volledig bij de provincie te liggen en de rol van de adviescommissies wordt toegesneden op de wettelijke adviesrol. Hiermee wordt invulling gegeven aan de noodzakelijke scheiding van advies en uitvoering waartoe in het GS-besluit van 26 juni jl. is besloten.
- Het provinciaal personeel dat nu wordt aangestuurd vanuit de beide door de gebiedscommissies gevormde rechtspersonen (m.u.v. het personeel t.b.v. de adviesfunctie) worden als team per 1 januari opgehangen onder de provincie. Effectief en qua uitstraling naar buiten blijven ze werken voor het gebied, opdrachtverleningen vinden voortaan rechtstreeks plaats vanuit de provincie Utrecht.
- De sturingsfilosofie AVP wordt beter verankerd in de werkwijze voor de gebiedsprojecten. Over de invloed, betrokkenheid en draagvlak vanuit het gebied bij de totstandkoming en besluitvorming van projecten worden per project expliciete afspraken gemaakt. De opdrachtomschrijving vormt hiervoor het kader.
- De herijking noodzaakt de rechtspersonen die onder de gebiedscommissie vallen tot een keuze voor hetzij het vervullen van de adviesrol of de uitvoeringsrol. De AVP-Gebiedscommissie Utrecht-West zet de huidige adviesrol voort. In AVP-gebied Utrecht Oost kiest de Gebiedscoöperatie O-gen ervoor om zich met ingang van 1 januari 2019 toe te leggen op de uitvoering. Hiermee vervalt in Utrecht Oost de status van een wettelijke adviescommissie.

De beide gebiedscommissies zijn per brief over deze wijziging geïnformeerd.

De nieuwe werkwijze en organisatieopzet gaat per 1 januari 2019 in, waarbij wordt gezorgd voor een zorgvuldige en 'zachte landing'. Hierbij staat de continuïteit van de lopende projecten en werkzaamheden voorop en krijgen beide gebiedsorganisaties voldoende ruimte om hun huidige meerwaarde te blijven vervullen. Dit laatste moet uiteraard wel op een rechtmatige wijze gebeuren.

Genoemde herijking is een essentiële tussenstap om een urgent rechtmatigheidsrisico te voorkomen en om een basis te verschaffen voor een verdere versterking van de governance binnen AVP met inachtname van de huidige sturingsfilosofie AVP.

Er wordt voorzien in een overgangsjaar waarin in overleg met de beide gebiedsorganisaties wordt gezorgd voor enerzijds een zorgvuldige overdracht van projectdossiers en verplichtingen, anderzijds voor passende afspraken over continuering van de lopende subsidieprojecten.
2019 is het laatste jaar van de huidige AVP programmaperiode. Dit jaar wordt benut om het programma te evalueren. Aan de hand hiervan wordt met u de balans opgemaakt over de rol en functie van gebiedscommissies binnen AVP en meer algemeen over de vraag in hoeverre het huidige sturingsmodel binnen AVP past bij de doelstellingen van de Provincie en het u als Staten voldoende in staat stelt om sturing te geven aan de huidige en toekomstige provinciale opgaven in het landelijk gebied.

Meetbaar / beoogd beleidseffect
De herijking leidt tot een meer doelmatige en rechtmatige werkwijze binnen AVP en vormt de basis voor een verdere optimalisatie van de governance binnen AVP met behoud van de sturingsfilosofie.

Wettelijke grondslag
Artikel 82 en 158 Provinciewet

Financiële consequenties
Onderhavig besluit leidt tot een betere beheersbaarheid van financiële risico's die samenhangen met of voortvloeien uit de huidige werkwijze binnen AVP. De aanpassing van het formele opdrachtgeverschap werkt door in de financiële afspraken/ subsidies met de beide gebiedscommissies.

Vervolgprocedure/voortgang
De Gebiedscoöperatie O-gen heeft per 1 januari 2019 geen provinciale medewerkers meer beschikbaar. De grondslag voor een exploitatie- en proceskostensubsidie vervalt. Dit houdt risico's in voor de financiële continuïteit van O-gen. Daarom wordt een overgangsperiode afgesproken waarover nog voor 1 januari procesafspraken worden gemaakt over de omvang en duur van een overbruggingssubsidie en voorwaarden waaronder deze worden verstrekt. Er wordt aangestuurd op overdracht uiterlijk eind februari. Er wordt tevens een verkenning gestart naar of en hoe een nieuwe wettelijke adviescommissie vormgegeven kan worden.

Concreet voorliggende vraag aan Statencommissie / Provinciale Staten
Kennis te nemen van bovenstaande informatie over programma Agenda Vitaal Platteland.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,